

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E nr.

din _____ 2023

Chișinău

**pentru aprobarea proiectului de lege
privind drepturile copilului**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind drepturile copilului.

Prim-ministru

Dorin Recean

Contrasemnează:

Ministrul muncii
și protecției sociale

Alexei Buzu

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind drepturile copilului

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul de reglementare a legii

Prezenta lege stabilește drepturile fundamentale ale copilului, principiile și măsurile asigurării drepturilor copilului, atribuțiile autorităților publice centrale și locale și interacțiunea acestora în procesul de asigurare a respectării drepturilor copilului.

Articolul 2. Sfera de aplicare a legii

În condițiile prezentei legi, copiii beneficiază de protecție fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, de cetățenie, apartenența etnică sau originea socială, de statutul obținut prin naștere, de situația materială, de gradul și tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creștere și educație a copiilor, a părinților lor, reprezentanților legali ori responsabililor legali ai acestora, de locul aflării lor (familie, instituție educațională, serviciu social, instituție medicală, comunitate etc.).

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, noțiunile principale utilizate au următoarele semnificații:

copil – persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu are capacitatea de exercițiu deplină;

interesul superior al copilului – asigurarea condițiilor adecvate pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a copilului, ținând cont de particularitățile individuale ale personalității lui și de situația concretă în care acesta se află;

bunătatea copilului – satisfacerea necesităților copilului în toate domeniile importante pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a acestuia, care îi asigură un început bun în primii ani de viață și pregătire pentru realizări pe tot parcursul vieții. Domeniile bunăstării copilului sînt:

a) siguranță – protecție de violență, neglijare, exploatare și vătămare acasă, în instituția de învățămînt sau în comunitate;

b) sănătate – suport în adoptarea unui mod sănătos de viață și acces la asistență medicală pentru atingerea standardelor de sănătate fizică și mintală;

c) realizare – susținere și îndrumare în procesul de învățare și de dezvoltare a abilităților, încrederii și respectului de sine acasă, în instituția de învățămînt și în comunitate, în corespundere cu vârsta și potențialul copilului;

d) îngrijire cu afecțiune – asigurare a unui mediu de creștere și dezvoltare care oferă dragoste, susținere și încurajare și care răspunde necesităților copilului;

e) activism – crearea a oportunităților și încurajarea participării în diverse activități în corespundere cu interesele, vârsta și potențialul copilului care contribuie la o creștere și dezvoltare armonioasă;

f) respect – recunoaștere a importanței și asigurare a dreptului fiecărui copil de a fi tratat cu stimă și demnitate oricând, indiferent de vârstă, sex sau origine, indiferent de ceea ce a făcut sau nu a reușit să facă; totodată, respectul presupune asigurarea condițiilor necesare în care copilul să fie auzit și să participe la luarea deciziilor ce îl vizează, în corespundere cu vârsta și potențialul său;

g) responsabilitate – încurajare și sprijin în asumarea sarcinilor și rolurilor active acasă, în instituția de învățământ și comunitate, capacitatea de autocontrol, înțelegerea și respectarea normelor morale și sociale, în corespundere cu vârsta și potențialul copilului;

h) incluziune – acceptarea fiecărui copil, fără nicio diferențiere, drept o persoană care poate avea o contribuție valoroasă în familie și comunitate, eliminarea inegalităților sociale, educaționale, fizice și economice și acceptarea ca membru activ al comunității în care trăiește și învață, în corespundere cu vârsta și potențialul copilului;

familie – părinții și copiii acestora;

reprezentant legal al copilului – părintele copilului, persoană sau autoritate, desemnată, conform legii, să apere drepturile și interesele legitime ale copilului și să acționeze în numele copilului în materie de protecție, siguranță, ocrotire a sănătății, educație, proprietate și în alte domenii;

responsabil legal al copilului – persoană sau autoritate, desemnată, conform legii, să exercite drepturi și obligații aferente creșterii, îngrijirii și educației copilului, prin acordarea suportului fizic, emoțional, educațional și de dezvoltare, în conformitate cu drepturile și interesele copilului.

Articolul 4. Principiile de asigurare a drepturilor copilului:

Respectarea și garantarea drepturilor copilului se realizează conform următoarelor principii:

a) respectarea și promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului;

b) egalitatea de șanse și nediscriminarea;

c) respectarea priorității privind creșterea și educarea copilului în familie;

d) dreptul prioritar al părinților de a-și educa copiii conform propriilor convingeri și responsabilizarea părinților cu privire la exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești;

e) asistența individualizată a fiecărui copil;

f) respectarea demnității copilului;

g) ascultarea opiniei copilului și luarea în considerare a acesteia, ținând cont de vârsta și de gradul său de maturitate;

h) asigurarea continuității în îngrijirea, creșterea și educarea copilului, ținând cont de originea sa etnică, religioasă, culturală și lingvistică, în cazul luării unei măsuri de protecție;

i) celeritate în luarea oricărei decizii cu privire la copil;

j) asigurarea protecției împotriva abuzului, neglijării, exploatării și oricărei forme de violență asupra copilului.

Articolul 5. Garantarea drepturilor copilului de către stat

(1) Statul garantează fiecărui copil dreptul la un nivel de viață adecvat dezvoltării sale fizice, intelectuale, spirituale și sociale.

(2) Statul întreprinde acțiuni în vederea susținerii reprezentanților legali/responsabililor legali, în vederea asigurării creșterii, educației și dezvoltării armonioase a copiilor.

(3) Statul asigură protecția copilului și garantează respectarea tuturor drepturilor acestuia prin intermediul instituțiilor statului și autorităților publice cu atribuții în acest domeniu.

(4) Statul este responsabil pentru elaborarea și implementarea cadrului normativ național de protecție a drepturilor copilului în conformitate cu Convenția ONU cu privire la drepturile copilului și prezenta lege. Autoritățile statului, în limitele competențelor lor, realizează politica de stat pentru protecția drepturilor copilului și promovează mediul adecvat dezvoltării acestuia.

(5) Statul va întreprinde toate măsurile legislative, administrative și de orice alt gen care sunt necesare pentru a asigura implementarea prevederilor legii. În cazul drepturilor economice, sociale și culturale, statul va întreprinde toate măsurile în limitele maxime a resurselor de care dispune, și în caz de necesitate va coopera cu instituțiile donatoare internaționale.

Capitolul II

DREPTURILE FUNDAMENTALE ALE COPILULUI

Articolul 6. Dreptul la viață, supraviețuire și dezvoltare

(1) Statul garantează dreptul copilului la viață și la inviolabilitatea fizică și psihică.

(2) Nici un copil nu poate fi supus torturii, pedepselor sau tratamentelor crude, inumane sau degradante.

(3) Statul recunoaște dreptul copilului de a beneficia cu prioritate de cele mai bune tehnologii de tratament, recuperare și profilaxie a bolilor.

(4) Reprezentantul legal/responsabilul legal al copilului este obligat să colaboreze cu serviciile de asistență medicală pentru a asigura copilului cea mai bună stare de sănătate și pentru a preveni situațiile, care pun în pericol viața, creșterea și dezvoltarea copilului.

(5) În cazul în care reprezentantul legal/responsabilul legal al copilului refuză acordarea asistenței medicale copilului în caz de necesitate, aceasta se acordă contrar voinței reprezentantului legal/responsabilului al copilului, în special în cazuri urgente, în baza deciziei consiliului de medici în vederea excluderii oricărui risc asupra vieții și sănătății copilului, astfel asigurând interesul superior al acestuia.

(6) Statul asigură cele mai înalte standarde de sănătate a copilului, consolidând toate eforturile de oferire a accesului universal al copiilor la asistență medicală de calitate, în special la asistență medicală pre și post natală, servicii calitative de asistență medicală pediatrică de urgență în toate instituțiile specializate, extinderea cooperării intersectoriale în domeniile medical și social, precum și consolidarea programului național de imunizare.

Articolul 7. Dreptul copilului la un nume și la o cetățenie

(1) Fiecare copil are dreptul la un nume și este înregistrat în condițiile legislației.

(2) Fiecare copil are dreptul la cetățenie. Temeiul și condițiile de dobândire și schimbare a cetățeniei copilului sînt stabilite de legislație.

(3) Copilul are dreptul de a-și păstra cetățenia, numele și relațiile de familie, în condițiile prevăzute de lege, fără nicio ingerință.

(4) Dacă se constată că un copil este lipsit, în mod ilegal, de elementele constitutive ale identității sale sau de unele dintre acestea, autoritățile sunt obligate să ia de urgență toate măsurile necesare în vederea restabilirii identității copilului.

Articolul 8. Dreptul la inviolabilitatea persoanei copilului, la protecție împotriva oricărei forme de violență

(1) Statul ocrotește inviolabilitatea persoanei copilului, protejîndu-l de orice formă de violență, neglijare, exploatare și trafic.

(2) Statul asigură dezvoltarea măsurilor de protecție și a programelor sociale pentru copii și reprezentanții legali/responsabilii legali ai acestora.

(3) Copilul are dreptul la repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin vătămarea integrității corporale sau a sănătății, prin încălcarea drepturilor personale nepatrimoniale ca urmare a violenței, neglijării, exploatării sau eschivării în orice alt mod a reprezentanților legali/responsabililor legali de a-și exercita drepturile și obligațiile părintești, care au prejudiciat viața și sănătatea copilului, precum și prin neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o autoritate publică sau instituție a obligației stabilite prin lege în scopul protecției contra riscului de producere a unui anumit prejudiciu.

Articolul 9. Dreptul copilului la un mod de trai decent

(1) Statul garantează dreptul copilului la o viață și un trai decent.

(2) Reprezentantului legal/responsabilului legal le revine responsabilitatea de a asigura cele mai bune condiții de viață necesare creșterii și dezvoltării copiilor.

(3) Statul, va acorda, în limitele mijloacelor financiare disponibile, sprijin financiar reprezentanților legali/responsabililor legali pentru creșterea și educația copiilor, va garanta stabilirea și achitarea prestațiilor în cuantumul corespunzător astfel încît să fie asigurată bunăstarea fiecărui căopil.

Articolul 10. Dreptul la apărarea demnității și onoarei.

(1) Fiecare copil are dreptul la apărarea demnității și onoarei.

(2) Atentatul la onoarea și demnitatea copilului se pedepsește, în conformitate cu legislația.

Articolul 11. Dreptul la opinie

(1) Statul garantează copilului, dreptul de a-și exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl privește. De opinia copilului se va ține cont, în mod obligatoriu, ținînd cont de vârsta și gradul său de maturitate, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

(2) Statul garantează copilului, posibilitatea de a fi audiat în cursul dezbaterilor judiciare sau administrative care-l privesc, fie direct, fie printr-un reprezentant împuternicit în modul corespunzător, în conformitate cu legislația.

(3) Nici un copil nu poate fi constrîns să împărtășească o opinie sau alta.

(4) Copilul este în drept să solicite asistența instituțiilor sau persoanelor cărora le-a fost atribuită protecția sa pentru a-și exprima opinia în mod liber.

Articolul 12. Dreptul la libera exprimare

(1) Copilul are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, a primi și a difuza informații și idei de orice natură sub formă verbală, scrisă sau prin oricare alte mijloace, la alegerea copilului.

(2) Reprezentanți legali/responsabilii legali ai copilului au obligația de a-l asigura cu informații, explicații și sfaturi, în funcție de vârsta și de gradul de înțelegere al acestora, precum și de a-i permite să își exprime punctul de vedere, ideile și opiniile.

(3) Exercițarea acestui drept poate fi supusă restricțiilor, în cazul în care este necesară respectarea drepturilor altora sau pentru protecția securității naționale, ordinii publice, sănătății și moralei publice.

Articolul 13. Dreptul la libertatea gândirii, conștiinței și religiei

(1) Copilul are dreptul la libertate de gândire, de conștiință și de religie.

(2) Statul va respecta dreptul copilului la libertatea de gândire, de conștiință și religie, care nu pot fi încălcate sub nici o formă.

(3) Reprezentanții legali/responsabilii legali îndrumă copilul, potrivit propriilor convingeri, în alegerea unei religii, ținând cont de opinia, vârsta și de gradul de maturitate a acestuia, fără a-l putea obliga să adere la o anumită religie sau la un anumit cult religios.

(4) Nici un copil nu poate fi constrâns, să adere la o religie sau alta contrar convingerilor sale. Libertatea conștiinței copilului este garantată de către stat, ea trebuie să se manifeste în spiritul toleranței religioase și respectul reciproc.

(5) Libertatea de a-și manifesta religia sa sau convingerile sale nu poate fi supusă decât restricțiilor care sunt necesare pentru protecția securității publice, a ordinii publice, a sănătății și moralei publice sau libertăților și drepturilor fundamentale ale altor persoane.

Articolul 14. Dreptul la informație și la dezvoltarea capacităților intelectuale

(1) Statul recunoaște importanța mijloacelor de informare în masă și va asigura ca copilul să aibă acces la surse de informare și materiale, care să le asigure bunăstarea socială, spirituală și morală, precum și sănătatea sa fizică și mentală.

(2) Statul va asigura dezvoltarea mijloacelor de informare în masă care prezintă o utilitate socială și culturală pentru copil.

(3) Statul se va asigura, prin elaborarea de principii corespunzătoare, destinate protejării copilului împotriva informațiilor și materialelor care contravin interesului superior al acestuia.

(4) Statul asigură tuturor copiilor posibilități și condiții egale pentru însușirea valorilor culturale, susține înființarea diferitelor instituții de stat și obștești care contribuie la dezvoltarea capacităților creative ale copiilor, asigură accesul lor la aceste instituții.

Articolul 15. Dreptul la asociere

(1) Copiii au dreptul să se asocieze în organizații obștești în conformitate cu legislația.

(2) Se interzice implicarea copiilor în activitatea politică și asocierea lor în partide politice.

Articolul 16. Dreptul la educație

(1) Fiecare copilul are dreptul de a primi o educație care să îi permită dezvoltarea, în condiții nediscriminatorii, a aptitudinilor și personalității sale.

(2) În asigurarea dreptului la educație, Statul este obligat să întreprindă măsuri pentru a:

a) facilita accesul copiilor la educația preșcolară și a asigura învățământul general obligatoriu și gratuit pentru toți copiii;

b) încuraja diferite forme de învățământ secundar, atât general cât și profesional;

c) asigura tuturor accesul la învățământul superior, în funcție de capacitățile fiecăruia, prin toate mijloacele adecvate;

d) dezvolta de programe de educație pentru părinții tineri, inclusiv în vederea prevenirii violenței în familie;

e) încuraja frecventarea școlii cu regularitate și a reduce rata de abandon școlar.

f) organiza cursuri speciale de pregătire pentru copiii care au abandonat școala, în vederea reintegrării lor în sistemul național de învățământ.

(3) Copiii cu nevoi speciale au dreptul la instruire în condiții egale cu toți copiii, beneficiind de asistență suplimentară și acomodare rezonabilă în procesul educațional, conform legislației.

(4) Statul asigură copilului dreptul la educație într-un mod compatibil cu demnitatea copilului ca ființă umană și în conformitate cu standardele tratatelor la care Republica Moldova este parte.

Articolul 17. Dreptul la muncă

(1) Copilul are dreptul la muncă independentă în corespundere cu posibilitățile lui de vîrstă, starea sănătății și pregătirea profesională, fiind remunerat în conformitate cu legislația muncii.

(2) Copiii sunt admiși la muncă, respectând condiția și bunăstarea fizică și psihică a copilului. Autoritățile statului asigură condiții speciale de angajare și de muncă pentru copii, în conformitate cu prevederile legislației.

(3) Statul protejează copilul de exploatare economică și de executarea oricărei munci ce prezintă pericol pentru sănătatea sau dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală sau socială.

(4) Participarea la muncă a copiilor cu dizabilități se realizează prin asigurarea condițiilor adecvate și necesare, care vor respecta drepturile fundamentale ale acestora.

(5) Antrenarea forțată sub orice formă a copilului în câmpul muncii este interzisă și se pedepsește în conformitate cu prevederile legislației.

(6) Munca nenormată și antrenarea copilului în condiții de muncă nocive și degradante este interzisă.

Articolul 18. Dreptul la odihnă și timp liber

(1) Fiecare copil are dreptul la odihnă și timp liber, dreptul de a se juca și de a participa la activități recreative proprii vârstei sale. Poate participa de asemenea la viața culturală și artistică.

(2) Statul promovează și asigură dezvoltarea instituțiilor extrașcolare, edificii sportive, stadioane, cluburi, tabere de odihnă și alte obiective ce contribuie la restabilirea sănătății copiilor, stabilește înlesniri pentru frecventarea instituțiilor de

cultură și învățămînt, a celor sportive, recreative și a bazelor de odihnă în timpul vacanței.

Articolul 19. Dreptul copilului la familie

(1) Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor și să coabiteze cu aceștia.

(2) Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților legali/responsabililor legali. Ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului.

(3) Statul întreprinde măsurile necesare în vederea susținerii reprezentanților legali/responsabililor legali în exercitarea atribuțiilor sale.

(4) Statul asigură ca nici un copil să nu fie separat de familia acestuia împotriva voinței lor, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinți este necesară în interesul superior al copilului.

(5) Copilul are dreptul de a menține relații personale și contacte directe cu părinții, rudele, precum și cu alte persoane față de care copilul a dezvoltat legături de atașament, în cazul în care acest lucru nu contravine interesului superior al acestuia.

(6) Reprezentanții legali/responsabilii legali al copilului nu pot împiedica relațiile personale ale acestuia cu bunicii, frații și surorile ori cu alte persoane apropiate copilului, cu excepția cazurilor cînd comunicarea copilului cu rudele nu corespunde interesului superior al copilului.

Articolul 20. Dreptul copilului care locuiește separat de părinți sau de unul dintre părinți

(1) Copilul separat de un părinte sau de ambii părinți, care locuiește în Republica Moldova sau în oricare altă țară, are dreptul să întrețină relații personale și contacte directe regulate cu cei doi părinți ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

(2) Statul va întreprinde măsurile necesare pentru a combate acțiunile ilegale de deplasare a copilului în alt stat și va asigura identificarea și returnarea copilului răpit în statul reședinței sale obișnuite.

Articolul 21. Dreptul copilului de a beneficia de protecție specială din partea statului în cazul separării acestuia de familie

(1) Orice copil care este, temporar sau definitiv, lipsit de mediul său familial, sau care, în propriul său interes, nu poate fi lăsat în acest mediu, are dreptul la protecție specială din partea statului.

(2) Statul asigură re/integrarea copilului în familia sa și în cazul în care aceasta contravine interesului superior al copilului, statul va întreprinde toate măsurile pentru a-i oferi o formă de protecție alternativă familiei, dezvoltând în acest sens diverse tipuri de plasament, conform prevederilor legislației.

(3) Statul asigură măsuri de asigurare socială specială pentru copiii lipsiți de mediul familial și plasați în diverse forme de plasament.

(4) Statul promovează adopția națională a copiilor cu statut de copil adoptabil de către cetățenii Republicii Moldova, indiferent de domiciliul acestora, iar în cazul în care acest lucru nu poate fi realizat, statul întreprinde măsurile necesare pentru realizarea adopției internaționale a copilului, cu asigurarea continuității în îngrijirea și educarea copilului, avînd în vedere originea sa etnică, culturală și lingvistică.

Articolul 22. Drepturile specifice copilului cu dizabilități

(1) Statul asigură copiilor cu dizabilități, în egală măsură cu alți copii, dreptul la protecție socială, asistență medicală, reabilitare, educație, muncă, acces la mediul fizic, tehnologiile și sistemele informaționale, de comunicare, precum și la alte utilități și servicii la care are acces publicul larg, pentru a se putea bucura de o viață decentă în condiții care să le faciliteze participarea activă la viața socială.

(2) Statul va încuraja și va asigura atenție specială copiilor cu dizabilități și reprezentanților legali/responsabililor legali ai acestora, oferindu-le ajutor adaptat situației în care se află.

(3) Statul va asigura promovarea schimbul de informații corespunzătoare în domeniul profilactic al sănătății, tratamentului medical, psihologic și funcțional al copiilor cu dizabilități, inclusiv difuzarea de informații privind metode de recuperare, servicii de educare și formare profesională, ca și accesul la aceste date, în scopul de a-și consolida capacitățile pentru a asigura copiii cu dizabilități cu cele mai eficiente măsuri de asistență și protecție.

Articolul 23. Dreptul copilului de a fi protejat de orice formă de violență, abuz, neglijare, exploatare și trafic

(1) Statul întreprinde toate măsurile necesare pentru a preveni și proteja copilul de orice formă de violență, abuz, neglijare, exploatare și trafic în orice scop și în orice formă.

(2) Statul stimulează prin intermediul autorităților și programelor de stat prevenirea și combaterea violenței în familie și a violenței împotriva copilului.

(3) Statul asigură dezvoltarea serviciilor calificate adresate copilului victimă a oricărei forme de violență, neglijare, exploatare sau abuz și promovează reintegrarea socială a acestuia.

Articolul 24. Dreptul copilului de a fi protejat în cazul aplicării măsurilor de constrângere

(1) Statul apără dreptul copilului la libertatea personală.

(2) Reținerea sau arestarea copilului sînt aplicate doar ca măsuri excepționale și numai în cazurile prevăzute de legislație. În cazul reținerii sau arestării copilului, părinții, reprezentantul legal/responsabilul legal sau persoana în grija căruia acesta se află sînt informați imediat.

(3) Copiii reținuți sau arestați sînt ținuți sub arest separat de adulți și de copiii condamnați.

(4) Statul asigură că nici un copil nu va fi pedepsit cu detențiune pe viață pentru infracțiunile comise de către acesta.

(5) În procesul dezbaterilor judiciare în care figurează copiii este obligatorie participarea apărătorului, reprezentantului legal și a pedagogului/psihologului.

Articolul 25. Dreptul copilului de a fi protejat de tortură, pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

(1) Statul întreprinde toate măsurile necesare pentru a proteja copilul de tortură, pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

(2) Orice copil privat de libertate va fi tratat cu omenie și cu respectul datorat demnității persoanei umane și de o manieră care să țină seama de nevoile persoanelor de vârstă sa.

(3) Statul întreprinde măsurile necesare pentru a asigura restabilirea fizică și psihică și reintegrarea socială a oricărui copil victimă a torturii sau a oricărei alte forme de pedeapsă sau tratament de cruzime, inuman sau degradant sau a unui conflict armat.

Articolul 26. Dreptul la spațiu locativ

(1) Copiii au aceleași drepturi ca și ceilalți membri ai familiei la folosirea spațiului locativ comun, inclusiv și drepturi la folosirea și moștenirea bunului, proprietarul căruia este unul dintre părinți sau reprezentanții legali ai copilului.

(2) Autoritățile administrației publice locale asigură întreținerea și reparația locuințelor copiilor care au statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească pînă la majorat.

(3) Copilului rămas temporar fără ocrotire părintească sau rămas fără ocrotire părintească i se asigură respectarea dreptului patrimonial asupra locuinței deținute anterior de părinții acestuia sau i se acordă în mod prioritar spațiu locativ, conform prevederilor legislației.

Articolul 27. Dreptul la proprietate

Fiecare copil are dreptul la proprietate. Dreptul copilului la proprietate este garantat de stat. Copilul beneficiază de dreptul la proprietate în limitele și în modul stabilite de legislație.

Articolul 28. Drepturile copiilor aflați în situații excepționale

(1) Copiilor aflați în situații excepționale (accidente, calamități naturale, epidemii, război etc.) statul asigură acordarea asistenței imediate și gratuite, întreprinde măsuri prompte pentru evacuarea lor din zona de pericol și re/integrarea în mediul lor familial

(2) În caz de pierdere a părinților copilul beneficiază de protecție specială conform legislației.

Articolul 29. Interzicerea antrenării copiilor în acțiuni militare

Se interzice antrenarea copiilor în acțiuni militare, precum și propagarea războiului și violenței în rândurile copiilor.

Articolul 30. Dreptul copilului la azil

(1) Statul asigură dreptul fiecărui copil la azil în conformitate cu Legea nr.270/2008 privind azilul în Republica Moldova.

(2) Statul întreprinde măsurile necesare pentru a asigura protecția și asistența corespunzătoare copilului solicitant de azil sau beneficiar de protecție internațională, de protecție temporară ori de azil politic, însoțit sau neînsoțit de reprezentantul lui legal.

Articolul 31. Răspunderea pentru copil

(1) Reprezentanții legali/responsabilii legali ai copilului poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținînd cont în primul rînd de interesele acestuia și sunt pasibili de răspundere juridică pentru lăsarea în primejdie a acestuia.

(2) Dacă reprezentanții legali/responsabilii legal nu-și îndeplinesc obligațiunile față de copil sau abuzează de drepturile lor, copilul are dreptul de a sesiza instituțiile competente, pentru a-și apăra drepturile și interesele personale.

Capitolul III

COLABORAREA INTERNAȚIONALĂ

Articolul 32. Colaborarea internațională

(1) Statul asigură realizarea colaborării internaționale în domeniul protecției drepturilor copilului prin intermediul structurilor statale și nestatale.

(2) Dacă acordul internațional la care Republica Moldova este parte stabilește alte norme decât cele care se conțin în prezenta lege, se aplică normele acordului internațional.

Capitolul IV

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGII ȘI CONTROLUL ASUPRA APLICĂRII EI

Articolul 33. Răspunderea pentru încălcarea legii

Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală, în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 34. Controlul asupra aplicării legii

Controlul asupra aplicării prezentei legi se exercită de către autoritățile publice centrale și locale, împuternicite în acest scop prin legislație.

Capitolul V

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 35. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr. 338/1994 privind drepturile copilului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 13, art. 127).

Președintele Parlamentului

Igor Grosu